

Memorandum naar aanleiding van de komende Vlaamse en federale verkiezingen

Op 9 juni 2024 beslist de kiezer hoe het sociaal beleid de volgende jaren gevoerd zal moeten worden.

Als **ongebonden** middenveldspeler wil het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds (203), met hoofdzetel te Mechelen, alvast zijn eigen accenten naar voor schuiven.

Ter voorbereiding van dit memorandum voerde het onderzoeksbureau iVOX in opdracht van het VNZ tussen 9 en 22 januari 2024 bij 2.000 Vlamingen representatief op geslacht, leeftijd en diploma een online onderzoek uit. De maximale foutenmarge bij 2.000 Vlamingen bedraagt 2,1%. Hieruit bleek dat het VNZ een naambekendheid heeft van 38,1%.

Volledige communautarisering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds is resoluut voorstander van de **volledige** communautarisering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. De grondwet stelt immers dat persoonsgebonden materies, waaronder welzijn en gezondheid, de gemeenschappen toe komen. En wat is er meer persoonsgebonden dan gezondheidszorg?

Uit het iVOX-onderzoek blijkt bovendien dat 48,3% van de bevolking denkt dat de sociale zekerheid op termijn niet betaalbaar blijft. 44% denkt van wel.

De laatste staatshervorming zorgde voor een enorme versnippering van bevoegdheden waardoor de efficiëntie totaal zoek is en er nu meer dan ooit nood is aan homogene en duidelijke bevoegdheden.

Om volgende redenen moet Vlaanderen de kans krijgen om een eigen Vlaams en duurzaam gezondheidsbeleid uit te bouwen:

- 1) **Eigen klemtonen:** de huidige impasse inzake de structurele hervorming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering is gewoon te wijten aan het totaal verschillend maatschappijmodel van Vlamingen en Franstaligen. Vlaanderen wenst bovendien ook meer langdurig zieken te re-integreren.
- 2) **Efficiëntie van het bestuur:** de vele verschillende beleidsniveaus maken goed bestuur onmogelijk en werken vaak contraproductief. De werking na de 6de staatshervorming is bijzonder ingewikkeld, waardoor zelfs specialisten en actoren op het veld het noorden verliezen...

- 3) **Eigen verantwoordelijkheid:** de loodzware staatsschuld en de bestaande misbruiken binnen de federale sociale zekerheid laten onvoldoende ruimte toe om de nieuwe noden te lenigen. Ook hier merken wij regelmatig spanningen tussen de deelstaten.

Opvallend: 46,8% van de Vlamingen vindt dat de geldstromen van noord naar zuid moeten stoppen. Slechts 31,7% vindt deze solidariteit nog wel verantwoord.

Los van de enorme financiële stromen van Vlaanderen naar Wallonië, is het ongehoord dat er tijdens de laatste beleidsperiode geen werk is gemaakt van de communautarisering van de ziekteverzekering en de minister inzake de contingentering van de artsenquota -alweer- door de knieën ging! De Vlaamse jongeren worden zo opgepadeld met een zware factuur.

Het huidige regeerakkoord dat voorzag in de verdere defederalisering van de gezondheidszorg en twee ministers belastte met de voorbereiding van institutionele hervormingen, bleek alweer een loze belofte... Sterker nog: prof. Jürgen Van Praet, die op het kabinet van één van de bevoegde federale ministers zich met dit dossier bezig hield, nam ontslag omdat de Franstaligen absoluut niet wilden meewerken en de afspraken uit het regeerakkoord pertinent weigerden na te komen.

Het VNZ verwacht daarom dat de nieuwe regering hier meteen structureel werk van maakt in het belang van de volgende generaties Vlamingen.

Geen privatisering van de sociale zekerheid

In tegenstelling tot de vaak gehoorde aantijgingen uit unitaire kringen, wil het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds in geen geval een privatisering van de sociale zekerheid in het algemeen of de ziekteverzekering in het bijzonder.

76,1% van de Vlamingen is tegen een privatisering van de ziekteverzekering. 8,6% is voor en 15,3% heeft hierover geen mening.

De zorg voor de minder begunstigen moet een taak blijven van de overheid. Alleen in dit geval kan de toegankelijkheid tot kwaliteitsvolle medische zorg, de solidariteit tussen jong en oud, gezonde burgers en zieken en de betaalbaarheid van medische kosten gehandhaafd blijven.

De gigantische solidariteit met het zuiden, durven wij wel in vraag te stellen vermits deze solidariteit zijn limieten heeft bereikt en Vlaanderen nog tal van onvervulde noden en wachtlijsten kent. Bovendien mag verwacht worden dat deze jarenlange immense financiële steun resultaten en politieke loyaliteit met zich zou meebrengen.

In functie van de schaarse middelen moeten er eindelijk structurele keuzes gemaakt worden. Dit alles om de betaalbaarheid van ieders gezondheid en die van de toekomstige generaties te verzekeren. Dat is onze plicht tot solidariteit!

Het VNZ wil een duurzaam én Vlaams gezondheidsbeleid

- 1) Voorzie in het licht van de demografische evolutie en de technische vooruitgang in de geneeskunde voldoende middelen voor de ziekteverzekering (minimum 2% groeionorm). Want momenteel betalen wij in dit land nog 23,4% van de gezondheidsuitgaven zelf, wat bijna 50% meer is dan in Nederland.
- 2) Stimuleer preventieve gezondheidszorg (vaccinatie, rookstop, borstkanker- en darmkankerscreening, tandpreventie, e.a.). Preventieve en curatieve zorg horen op hetzelfde niveau, nl. op dat van de gemeenschappen. Pas met een verhoogd preventiebudget tot minimaal het Europees gemiddelde van 3% van de gezondheidsuitgaven kan de gezondheidskloof gedicht worden.
- 3) Waardeer de centrale rol van de huisarts en bouw meer financiële prikkels in voor een trapsgewijze gezondheidszorg (bv. volledige terugbetaling remgeld huisarts bij doorverwijzing naar specialist). Stimuleer ook de digitalisering zoals teleconsultaties en financiering van nuttige medische apps.
- 4) Koppel betere financiering van de ziekenhuizen aan netwerkvorming en heldere afspraken m.b.t. maximaal toegelaten kamer- en ereloonsupplementen in éénpersoonkamers (vooral in Wallonië en Brussel kunnen supplementen oplopen tot 300%). Een beperking tot maximaal 150% zou alvast een eerste goede stap zijn.
- 5) Zorg voor een volwaardige terugbetaling van geestelijke gezondheidszorg (psychologen), tandzorgen, zoals o.m. orthodontie, parodontologie, prothesen en implantaten, gehoorapparaten en niet-dringend ziekenvervoer.
- 6) Maak medische en paramedische beroepen meer aantrekkelijk en morrel niet aan de afgesproken contingentering. Minimaliseer ook de administratieve lasten.
- 7) Investeer in Vlaamse woonzorgcentra en ziekenhuisinfrastructuur in Brussel en sanctioneer zorginstellingen en zorgverstrekkers die hun patiënten niet in het Nederlands te woord kunnen staan. De Vlaming heeft in zijn hoofdstad het absolute recht op medische zorg in zijn moedertaal!
- 8) Maak het financieel meer aantrekkelijk voor arbeidsongeschikten en gehandicapte personen om het werk progressief te hervatten of hun loopbaan te heroriënteren. Sanctioneer hen die nog wel (deels) zouden kunnen werken, maar zich onwillig opstellen.
- 9) Koppel de Vlaamse zorgbudgetten aan de consumptieprijsindex en maak versneld werk van het wegwerken van de wachtlijsten voor mensen met een beperking.
- 10) Financier dit alles door de afbouw van de geldstromen naar het zuiden, de verdere digitalisering van de sector en een zwaardere aanpak van fraude door instellingen, verstrekkers en individuen.
- 11) Investeer in een Vlaams Goudfonds voor de langere termijn en de positieve impact van het milieu op gezondheid.
- 12) Ten slotte dient de Vlaamse overheid (parlement, regering en administratie) haar gezondheidsbeleid af te stemmen in ruim overleg met het middenveld, de patiëntenorganisaties en zorgverstrekkers, zodat het Vlaams gezondheidsbeleid efficiënt, kwaliteitsvol, betaalbaar en sociaal rechtvaardig zou zijn. Dit moet ertoe leiden dat de splitsing rimpelloos kan verlopen en breed gedragen wordt.

Uitgavencijfers Neutrale Ziekenfondsen 2022

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds (VNZ) is bezorgd over de overheidsfinanciën en pleit al jaren voor responsabilisering in de gezondheidszorg. In dat kader onderzoekt het VNZ jaarlijks de uitgaven- en inkomstenverschillen tussen Vlaanderen en Wallonië op basis van de gegevens van de Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen, goed voor 5,12% van de bevolking of 588.437 inwoners.

Uitgaven gezondheidszorgen 2022:

	Aantal rechthebbenden	Totale uitgaven	Uitgaven/hoofd
Vlaanderen	258.262	511.478.115	2.482,96
Wallonië	191.041	399.335.766	2.592,81
Brussel	139.134	243.858.331	2.255,19
(niet toewijsbaar)		295.689.661	
Totaal	588.437	1.450.361.873	2.464,77

In Wallonië werd er in 2022 per hoofd **109,85 euro** of **4,4%** meer uitgegeven aan gezondheidszorg.

Een opmerkelijk verschil stelt het VNZ vast bij de voorkeurregeling of verhoogde tegemoetkoming. Zeker wanneer we de cijfers bestuderen van alle ziekenfondsen samen, kan enkel maar onthutst vastgesteld worden dat in Brussel bijna één op drie de voorkeurregeling nodig heeft.

Aantal dossiers verhoogde tegemoetkoming (alle ziekenfondsen 2022):

	Verhoogde tegemoetkoming	Percentage bevolking
Vlaanderen	1.069.850 / 6.632.568	16,13%
Wallonië	775.797 / 3.513.952	22,08%
Brussel	365.471 / 1.118.206	32,68%
Buitenland & onbekend	9.226 / 227.648	4,05%
Totaal	2.220.344 / 11.492.374	19,32%

In Wallonië 'geniet' **22%** van de bevolking van het recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming. Dit is 37% meer dan in Vlaanderen. Gelukkig voor ons, al is ook 16,1% 'armoede' in het Vlaamse gewest te veel!

Frappant blijft het verschil in aantal uitkeringsdagen. Waar dat verschil tussen Vlaanderen en Wallonië tien jaren geleden nog 4 dagen bedroeg, is dit intussen opgelopen tot bijna **6 dagen méér uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid of invaliditeit** per titularis of ruim **22% méér!**

Aantal dagen arbeidsongeschiktheid en invaliditeit:

	# gerechtigden	Aantal uitkeringsdagen	Dagen/gerechtigde
Vlaanderen	185.941	4.994.254	26,86
Wallonië	132.464	4.345.633	32,81
Brussel	92.194	2.627.084	28,50
Totaal	410.599	11.966.971	29,15

Op basis van de bijdragen voor de volledige sociale zekerheid in 2022 stelt het VNZ vast dat een Vlaamse titularis binnen de Neutrale landsbond jaarlijks **10.108 euro** aan sociale zekerheidsbijdragen betaalt, tegenover een Franstalige 'slechts' **8.343**. Dit omvat zowel de werknemers- als werkgeversbijdrage. Een verschil tussen noord en zuid van **1.765 euro**.

Bijdragen aan de sociale zekerheid 2022:

	Aantal gerechtigden	Totale bijdragen	Bijdr./ger.
Vlaanderen	185.105	3.742.200.924	10.108,32
Wallonië	131.521	2.194.610.414	8.343,19
Brussel	91.267	1.827.420.206	10.011,40
Totaal	407.893	7.764.231.544	9.517,49

Een Vlaming betaalt met andere woorden gemiddeld **21,2% meer bijdragen** dan een Franstalige landgenoot.

Het feit dat deze jarenlange Vlaamse solidariteit weinig zoden aan de dijk brengt en de verschillen in de realiteit almaar toenemen, vormt voor het VNZ een argument om te blijven pleiten voor meer responsabilisering en voor de volledige communautarisering van de ziekte- én invaliditeitsverzekering.

+ + + Einde persbericht + + +

Deze cijfers zijn een eigen VNZ-berekening op basis van gegevens afkomstig van de Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen (LNZ) en het Riziv (wat betreft de VT).

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds telt ruim 134.000 aangesloten leden.

Meer informatie: Jürgen Constandt (voorzitter) 015 28 90 99
Hoogstratenplein 1 – 2800 Mechelen – voorzitter@vnz.be
www.vnz.be

<p>BIJLAGE VNZ-ONDERZOEK i.s.m. iVOX:</p> <p>NAAMBEKENDHEID ZIEKENFONDSEN, ZIEKENFONDSEN</p> <p>& COMMUNAUTAIRE THEMA'S</p>
--

Online onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau iVOX in opdracht van VNZ tussen 9 en 22 januari 2024 bij 2.000 Vlamingen representatief op geslacht, leeftijd en diploma. De maximale foutenmarge bij 2.000 Vlamingen bedraagt 2,08%.

A. NAAMBEKENDHEID ZIEKENFONDSEN		% AANGESLOTENEN
CM	92,9%	54,2%
Solidaris	69,1%	18,0%
LM Plus	47,2%	5,2%
Helan	45,6%	12,8%
VNZ	38,1%	3,8%
NZVL	36,5%	1,7%
Hulpkas ZIV	24,1%	0,6%
HR Rail Care	4,8%	1,6%
B. BESTE NIVEAU VOOR ZIEKTE- & INVALIDITEITSVERZEKERING		
Belgisch	41,1%	
Vlaams	31,8%	
Geen mening	27,1%	
C. GELDSTROMEN VAN NOORD NAAR ZUID		
Moet stoppen	46,8%	
Mag blijven	31,7%	
Geen mening	21,5%	
D. PRIVATISERING VAN DE ZIEKTEVERZEKERING		
Tegen	76,1%	
Voor	8,6%	
Geen mening	15,3%	
E. BLIJFT BELGISCHE SOCIALE ZEKERHEID OP TERMIJN BETAALBAAR?		
Nee	48,3%	
Ja	44,0%	
Geen mening	7,7%	
F. IDEALE STAATSSTRUCTUUR		
1 Belgisch niveau	30,0%	
Meer herfederaliseren	13,6%	43,6%
Houden zoals het nu is	7,1%	
Confederalisme en meer naar deelstaten	26,9%	
Vlaamse onafhankelijkheid	10,8%	37,6%
Geen mening	11,7%	